

Udział Polski w organizacjach międzynarodowych

Instytut Stosunków
Międzynarodowych
Uniwersytetu
Warszawskiego

Fundacja Studiów
Międzynarodowych

Udział Polski w organizacjach międzynarodowych

redakcja naukowa

Stanisław Parzymies ▪ Irena Popiuk-Rysińska

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2012

Redaktor prowadząca:
Anna Raciborska

Redakcja:
Karolina Dębska, Anna Kaniewska

Korekta:
Anna Kaniewska

Projekt okładki i stron tytułowych:
Katarzyna Juras

Ilustracja na okładce © James Steidl – Fotolia.com

© Copyright by Wydawnictwo Naukowe Scholar Sp. z o.o., Warszawa 2012

ISBN 978-83-7383-559-7

Publikacja dofinansowana przez Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych
Uniwersytetu Warszawskiego

Publikacja dofinansowana przez Fundację Studiów Międzynarodowych

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa
tel./fax 22 826 59 21, 22 828 95 63, 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej, w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)
Druk i oprawa: Wojskowa Drukarnia w Łodzi Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
 <i>IRENA POPIUK-RYSIŃSKA</i>	
ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE. ZARYS PROBLEMATYKI	13
1. Istota i pojęcie organizacji międzynarodowej	13
2. Systematyka organizacji międzynarodowych	21
3. Ewolucja organizacji międzynarodowych	24
4. Znaczenie organizacji międzynarodowych	43
 <i>JOANNA STARZYK-SULEJEWSKA</i>	
EWOLUCJA UCZESTNICTWA POLSKI	
W ORGANIZACJACH MIĘDZYNARODOWYCH	49
1. Polska w organizacjach międzynarodowych w dwudziestoleciu międzywojennym	49
2. Polska w organizacjach międzynarodowych w latach 1945–1989	54
3. Polska w organizacjach międzynarodowych po 1989 r.	60
 <i>STANISŁAW PARZYMIES</i>	
POLSKA W ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH	69
1. Batalia dyplomatyczna o udział Polski w konferencji założycielskiej ONZ w San Francisco	71
2. 1945–1955: coraz bardziej pod dyktando ZSRR	73
3. Próba odbudowy niezależnej pozycji w polityce zagranicznej w latach 1956–1970	84
4. Od małej stabilizacji w latach 1971–1980, poprzez stan wojenny i Okrągły Stół w latach 1981–1989, do demokracji	88
5. Polska w ONZ po transformacji ustrojowej	91
6. Aktywność Polski w ONZ po przystąpieniu do Unii Europejskiej	100
 <i>PAWEŁ BORKOWSKI</i>	
POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ	107
1. Droga Polski do członkostwa w Unii Europejskiej	107
2. Warunki członkostwa	116
3. Obywatele polscy oraz reprezentacja Polski w instytucjach i organach UE	121
4. Aktywność Polski w Unii Europejskiej	123
5. Konsekwencje społeczne i gospodarcze członkostwa	128

6. Prezydencja Polski w Radzie Unii Europejskiej	133
7. Konkluzje	134

MAREK TABOR

POLSKA W ORGANIZACJI TRAKTATU PÓŁNOCNOATLANTYCKIEGO	137
1. Polska w operacjach wojskowych NATO	138
2. Inwestycje NATO w Polsce	147
3. Transformacja polskich sił zbrojnych i udział w inicjatywach transformacyjnych NATO	148
4. Ewolucja polskiej strategii bezpieczeństwa i obronności	154
5. Stosunki Polski ze Stanami Zjednoczonymi	158
6. Polska a nowa koncepcja strategiczna NATO	164
7. Polska w strukturach NATO	173

RYSZARD ZIĘBA

POLSKA W ORGANIZACJI BEZPIECZEŃSTWA I WSPÓŁPRACY W EUROPIE	179
1. Doświadczenie okresu aktywności w procesie KBWE w latach 1973–1989	179
2. Główne motywy zaangażowania Polski w procesie KBWE po 1989 r.	181
3. Stanowisko Polski w sprawie instytucjonalizacji strukturalnej KBWE	186
4. Udział Polski w funkcjonowaniu mechanizmów OBWE	190
5. Malejące znaczenie OBWE dla Polski	195

AGNIESZKA BIEŃCZYK-MISSALA

POLSKA W RADZIE EUROPY	203
1. Aktywność Polski na forum Rady Europy	204
2. Polska wobec konwencji Rady Europy	210
3. Polska a pozakonwencyjne mechanizmy kontrolne Rady Europy	217

KATARZYNA KOŁODZIEJCZYK

WSPÓŁPRACA POLSKI Z MIĘDZYNARODOWYMI INSTYTUCJAMI FINANSOWYMI	223
1. Współpraca Polski z Międzynarodowym Funduszem Walutowym	224
2. Współpraca Polski z Bankiem Światowym	232
3. Współpraca Polski z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym	240
4. Współpraca Polski z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju	243
5. Podsumowanie	245

ANNA WRÓBEL

POLSKA W ORGANIZACJI WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ I ROZWOJU	247
1. Główne zasady funkcjonowania OECD	247
2. Przebieg negocjacji w sprawie członkostwa Polski w OECD	252
3. Ramy instytucjonalne i prawne współpracy Polski z OECD	258

4. Aktywność Polski na forum OECD.....	265
5. Polska w raportach OECD.....	273

PAULA MARCINKOWSKA

POLSKA W MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY	279
1. Polska w organach MOP	280
2. Polska aktywność w MOP	282
3. Pomoc techniczna MOP dla Polski	284
4. Polska wobec fundamentalnych zasad i praw pracy	285
5. Sprawy polskie przed Komitetem Wolności Związkowej.....	289

GRAŻYNA MICHAŁOWSKA

POLSKA W ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH DO SPRAW

OŚWIATY, NAUKI I KULTURY	297
1. Doświadczenia okresu Ligi Narodów	297
2. Początki działalności UNESCO.....	300
3. UNESCO w czasie dekolonizacji i u schyłku zimnej wojny.....	305
4. Działalność UNESCO w Polsce	310
5. UNESCO na przełomie wieków	314
6. Próba oceny udziału Polski w UNESCO.....	315

KATARZYNA ŻUKROWSKA

PRZYGOTOWANIE POLSKI DO CZŁONKOSTWA W UNII

GOSPODARCZO-WALUTOWEJ	317
1. Etapy tworzenia unii gospodarczo-walutowej.....	317
2. Warunki uczestnictwa w unii gospodarczo-walutowej	320
3. Polska a utworzenie unii walutowej	327

ANNA WRÓBEL

POLSKA W ŚWIATOWEJ ORGANIZACJI HANDLU	333
1. Wielostronny system handlowy GATT/WTO	333
2. Polska w GATT	335
3. Runda Urugwajska GATT oraz jej znaczenie dla Polski.....	342
4. Runda z Dauhy.....	347
5. Wpływ członkostwa Polski w Unii Europejskiej na jej aktywność na forum WTO.....	360

AGNIESZKA BÓGDAL-BRZEZIŃSKA

UDZIAŁ POLSKI WE WSPÓŁPRACY TRANSPORTOWEJ, TECHNOLOGICZNEJ I DOTYCZĄCEJ ZMIAN KLIMATU NA FORUM ORGANIZACJI

MIĘDZYNARODOWYCH	365
1. Relacje Polski z organizacjami działającymi w sektorze międzynarodowego transportu kolejowego i lotniczego	367

2. Polska we współpracy z międzynarodowymi organizacjami sektora łączności i telekomunikacji	378
3. Współpraca Polski z organizacjami międzynarodowymi w zakresie meteorologii i gospodarki wodnej	387

KRZYSZTOF KĘDZIERSKI

POLSKA W MIĘDZYNARODOWYCH ORGANIZACJACH

LOTNICTWA CYWILNEGO	393
1. Polska w Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO)	393
2. Polska w regionalnych organizacjach lotnictwa cywilnego	402

DOROTA HEIDRICH

WYBRANE MIĘDZYNARODOWE ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W POLSCE	405
1. Pojęcie międzynarodowej organizacji pozarządowej	406
2. Międzynarodowe organizacje pozarządowe w Polsce	411

ANEKS	425
I. Członkostwo Polski w organizacjach międzynarodowych	425
II. Polska w ONZ	430
III. Polska w Unii Europejskiej	448
IV. Polska w NATO	451
V. Polska w OBWE	459
VI. Polska w Radzie Europy	461
VII. Polska w międzynarodowych instytucjach finansowych	473
VIII. Polska w OECD	476
IX. Polska w MOP	478
X. Polska w UNESCO	485
XI. Polska w WTO	488
XII. Polska w organizacjach międzynarodowego lotnictwa cywilnego	489
XIII. Współpraca Polski z organizacjami naukowo-technicznymi	492

NOTY O AUTORACH	493
----------------------------------	-----